

Kompetensbehov inom hälsa, vård och omsorgssektorn 2010-2020

Kompetensplattform Värmland

Kompetensplattformar är ett uppdrag från regeringen i syfte att säkra kompetensförsörjningen i länet. I Värmland är det Region Värmland som har ansvaret för att etablera kompetensplattformar. En kompetensplattform kan liknas vid en mötesplats för arbetsgivare inom privat och offentlig sektor, utbildningsanordnare och kompetensmatchningsaktörer. Det är arbetsgivarna som är den drivande parten i plattformsarbetet. Region Värmland jobbar tillsammans med aktörerna i fyra plattformar, indelade i sektorerna; Hälsa, vård och omsorg, Utbildning, Bygg och Teknik.

OM PUBLIKATIONEN

Den här publikationen är en sammanfattning av den analys över kompetensbehovet inom hälsa, vård och omsorg 2010-2020, som tagits fram för plattformen Hälsa, vård och omsorg. Syftet med rapporten är att kartlägga kompetensbehovet inom de närmsta åren i Värmland inom yrkesgrupperna: sjuksköterskor, läkare, psykologer, undersköterskor och chefer.

Analysen tar sikte på år 2020, och uppskattar det framtida behovet av personal inom yrkesgrupperna baserat på den prognostiserade utvecklingen av antalet anställda samt sannolika pensionsavgångar. Detta relateras även till vissa aspekter av tillgången till motsvarande arbetskraft, varande utbildningsläget, antal arbetssökande samt arbetspendling från Värmland till Norge.

SLUTSATSER

Rapportens primära slutsatser är att Värmland överlag tycks följa de historiska och väntade trenderna för yrkesgrupperna såväl på riksnivå som bland storstadsregionerna, med avvikelser främst i enstaka fall och gällande trendernas styrka snarare än deras riktning.

Analysen finner att behovet av ny personal tycks mest trängande i fallet undersköterskor, och minst trängande i fallet psykologer. I fallen sjuksköterskor och läkare ser man ut att kunna möta behoven i stor utsträckning, men inte fullt ut. I fallet chefer är behovet svårt att relatera till någon form av tillgång, då det inte finns någon enhetlig utbildningsgrupp att förhålla yrkesgruppen till.

VILL DU LÄSA MER?

Läs analysen i sin helhet och mer om projektet Kompetensplattform Värmland på:

www.regionvarmland.se/kompetensplattformar

Sjuksköterskor

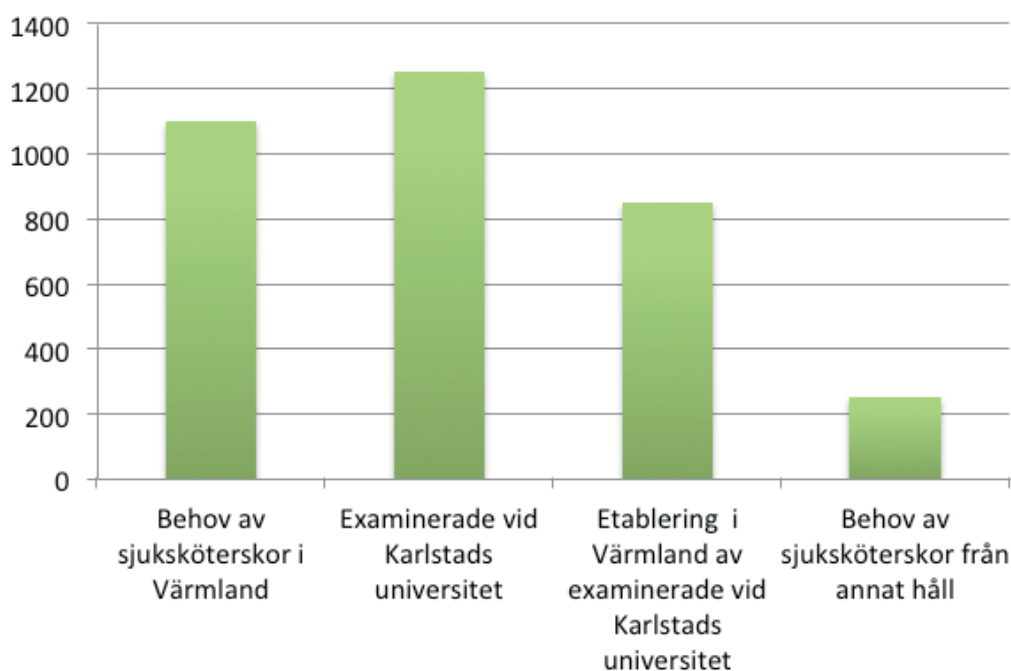
Idag finns nära 3000 anställda sjuksköterskor i Värmland. För Värmlands kan det konstateras att det lär uppkomma ett behov på cirka 1100 sjuksköterskor fram till 2020, genom såväl pensionsavgångar som ett ökat antal anställda. Dessa behov torde till stor del kunna mötas av sjuksköterskeutbildningen på Karlstads universitet, dock inte fullt ut. I genomsnitt räknar vi med 125 examinerade sjuksköterskor per år vid Karlstads universitet under en tioårsperiod fram till och med år 2020. Tidigare har cirka 70 procent av de examinerade sjuksköterskorna vid Karlstads universitet arbetat i Värmland två år efter examen.

För att kunna möta behoven av nya sjuksköterskor behöver Värmland sannolikt ett tillskott på ett par hundra sjuksköterskor från andra regioner

På riksnivå råder redan idag viss brist på sjuksköterskor, och denna brist väntas öka långt förbi 2020 i takt med att befolkningen åldras snabbare än sjuksköterskeutbildningen hinner utökas. SCB:s prognos på riksnivå pekar på ett underskott på cirka 20 000 sjuksköterskor fram till 2020.

När det gäller storstadsregionerna väntas viss brist på sjuksköterskor uppstå i Stockholms län, motsvarande cirka 1600 personer, eller 6 procent av efterfrågan. För Skånes och Västra Götalands del väntas arbetsmarknaden för sjuksköterskor vara i balans vid 2020.

Diagram 1: Behov och tillgång på sjuksköterskor i Värmland till år 2020

Läkare

Idag finns 825 anställda läkare i Värmland, varav cirka 175 av dessa är specialistläkare i allmänmedicin.

Gällande läkare i Värmland kommer behovet sannolikt att uppgå till cirka 400 läkare, varav ett 50-tal specialistläkare med inriktning mot allmänmedicin. Värmlands län saknar läkarutbildning, och får därför förlita sig på tillskott av nya läkare från andra regioner. De arbetssökande läkarna utgör endast en handfull personer, och torde inte i någon större utsträckning kunna möta behoven.

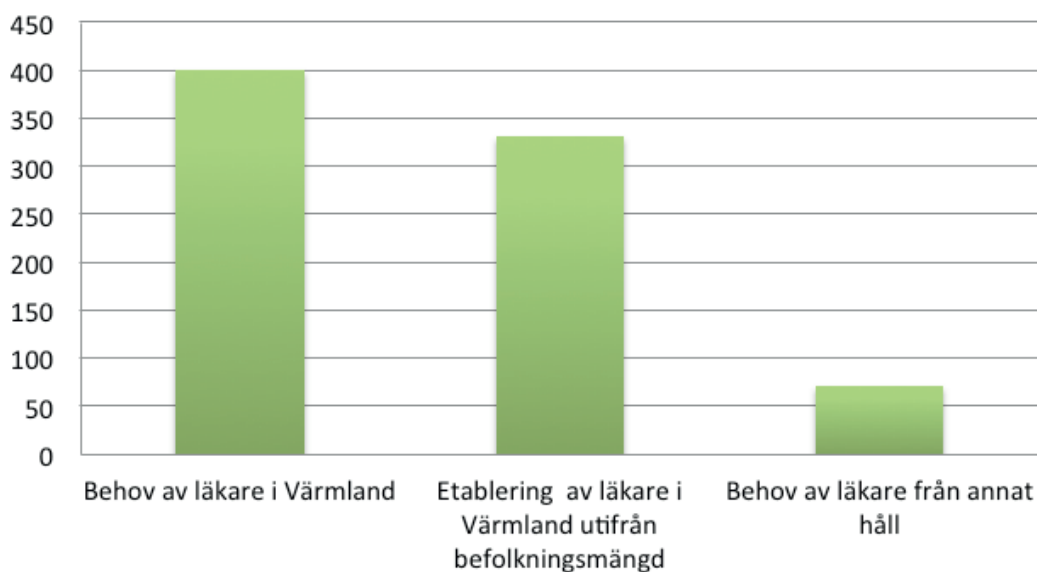
På ett nationellt plan antas cirka 1300 läkarstudenter varje år, varav cirka 1150 förväntas ta examen. Om man utgår från att dessa sedan placerar sig jämnt fördelat i landet utifrån länens respektive folkmängd skulle cirka 33 nya läkare tillkomma i Värmland varje år, totalt alltså 330 fram till och med 2020. Detta antagande är ganska högt ställt och trots det behöver Värmland attrahera ytterligare 70 läkare mot år 2020.

Det råder idag framförallt brist på yrkeserfarna läkare på riksnivå. Framöver kommer denna brist att utökas och även komma att omfatta nyutexaminerade läkare. Omfattningen på bristen är beroende dels på huruvida läkarutbildningen fortsätter att utökas eller inte och dels beroende på hur invandringen av läkarutbildade utvecklas. Med en utökad invandring av läkarutbildade och en fortsatt utökning av läkarutbildningen blir arbetsmarknadsläget för läkare mer balanserat. I annat fall kan en brist på cirka 3000 läkare i riket förväntas fram till 2020.

För storstadsregionerna väntas en brist på läkare uppstå i Stockholms län och Skåne. För Skånes del gäller det en brist på cirka 300 läkare, eller cirka 6 procent av efterfrågan. För Stockholms del är det en brist på cirka 1100 personer, eller 9 procent av efterfrågan. I Västra Götaland väntas arbetsmarknaden för läkare ligga i balans fram till 2020.

Diagram 2: Behov och tillgång på läkare i Värmland till år 2020

Psykolog

Idag finns 140 anställda psykologer i Värmland.

Antalet psykologer i länet antas minska med 20 personer fram till och med år 2020, denna siffra är dock behäftad med stor osäkerhet på grund av det låga antalet anställda psykologer. Trots detta kan det för Värmlands del finnas ett behov på cirka 30 nya psykologer fram till och med år 2020. Detta beror på de stora pensionsavgångar som kan väntas vara mycket omfattande under den kommande tioårsperioden, med närmare 40 procent – motsvarande 50 personer – av yrkesgruppen avgående.

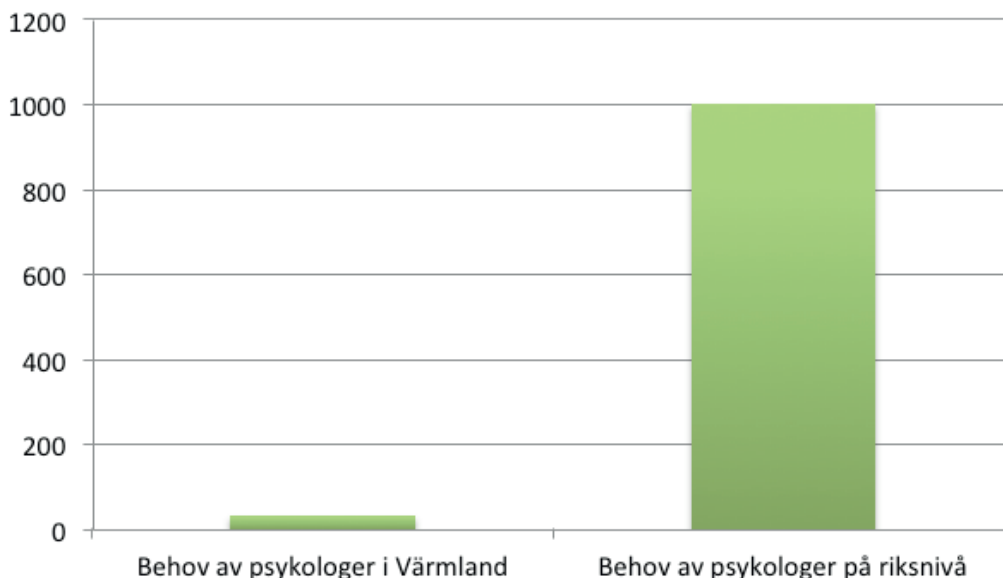
De arbetssökande psykologerna i Värmland är så få att de inte i nämnvärd utsträckning kan täcka de behov som kommer att uppstå, trots att dessa är små. Såväl tillgången som behovet av nya psykologer i Värmland är litet till antalet.

Det finns ingen utbildning i Värmland som ger psykologexamen, men det finns utbildningar som ger examen i psykologi. Förutsatt att detta kan bedömas som likvärdigt med hänsyn till kompetenskraven för de behov som uppstår, så kan masterutbildningen i psykologi på Karlstads universitet antagligen täcka behoven av nya psykologer i Värmland fram till 2020. Karlstads universitet ansöker dessutom om psykologutbildning och får de denna täcks troligen behoven som uppstår i Värmland.

På riksnivå väntas det råda brist på psykologer år 2020, men denna brist kommer därefter sannolikt att minska tills balans uppstår fram till 2030. År 2020 kommer bristen på riksnivå sannolikt att uppgå till cirka 1000 personer. I och med bristen på psykologer på riksnivå finns det risk att det kan bli svårt att rekrytera psykologer till Värmland trots det låga antal psykologer som behöver anställas.

För storstadsregionernas del väntas brist på psykologer framförallt uppstå i Västra Götaland, där bristen sannolikt kommer att uppgå till 300 personer, eller 18 procent av efterfrågan. När det gäller Stockholms län och Skåne väntas arbetsmarknaden för psykologer mer eller mindre vara balanserad år 2020.

Diagram 3: Brist på psykologer till år 2020 i Värmland jämfört med bristen på riksnivå

Undersköterskor

Idag finns nära 6000 anställda undersköterskor i Värmland.

Ett behov på cirka 3800 nya undersköterskor väntas uppstå i Värmland fram till år 2020. Detta behov beror dels på stora pensionsavgångar, och dels på ett prognostiserat ökat antal anställda. Med en generös uppskattning väntas endast cirka 800 nya undersköterskor utbildas i länet under samma period.

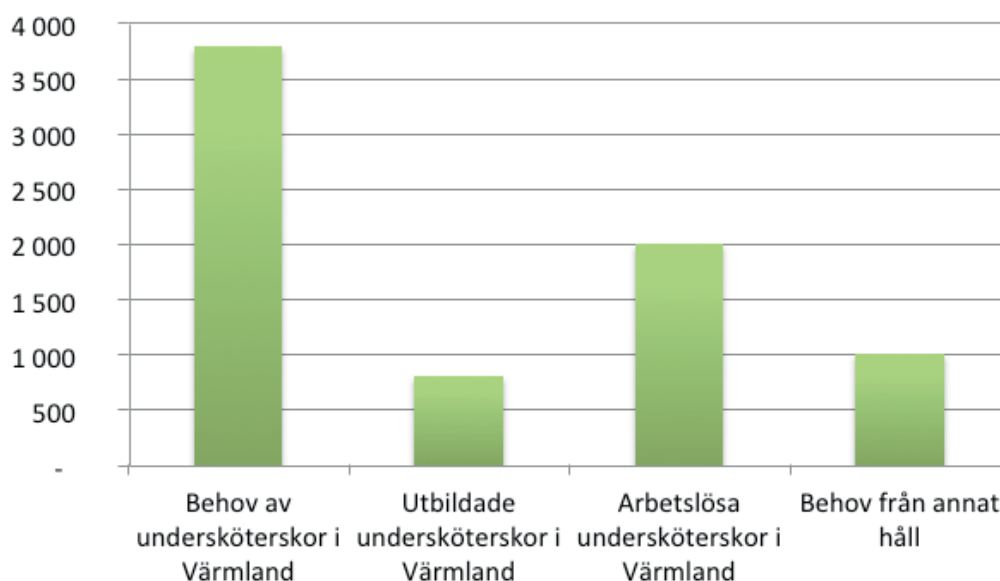
Totalt finns idag cirka 2000 arbetssökande undersköterskor registrerade på arbetsförmedlingen i Värmland, ett antal som varit stabilt sedan 2008. Många av dessa har dock någon typ av registrerad nedsatt arbetsförmåga eller annan typ av förhinder. De öppet arbetslösa, som utgör den mest tillgängliga gruppen av arbetssökande, är idag cirka 500 till antalet, och detta antal har legat på mer eller mindre samma nivå i tio år. Cirka en tredjedel av de arbetssökande har redan ett arbete, men är antingen deltidsanställda, tillfälligt anställda eller av någon orsak intresserade av att byta anställning.

Även med en generös uppskattning av antalet utbildade, och om man kan anställa samtliga arbetssökande undersköterskor, kvarstår en brist på cirka 1000 personer fram till 2020. Sannolikt kan alltså bristen väntas bli betydligt större än så.

På riksnivå kommer bristen på undersköterskor sannolikt att bli mycket omfattande, främst på grund av den åldrande befolkningen. Fram till 2020 kan en brist på cirka 50 000 personer förväntas, och bristen kommer därefter sannolikt att fortsätta öka.

Alla tre storstadsregioner kommer sannolikt att uppleva brist på undersköterskor fram till 2020. För Västra Götalands del gäller detta en brist på cirka 5000 personer, motsvarande cirka 17 procent av efterfrågan. För Skånes del väntas bristen uppgå till 4500 personer, motsvarande cirka 19 procent av efterfrågan. I Stockholms län beräknas en brist på cirka 7600 personer, motsvarande cirka 29 procent av efterfrågan.

Diagram 4: Behov och tillgång till undersköterskor till och med år 2020

Chefer

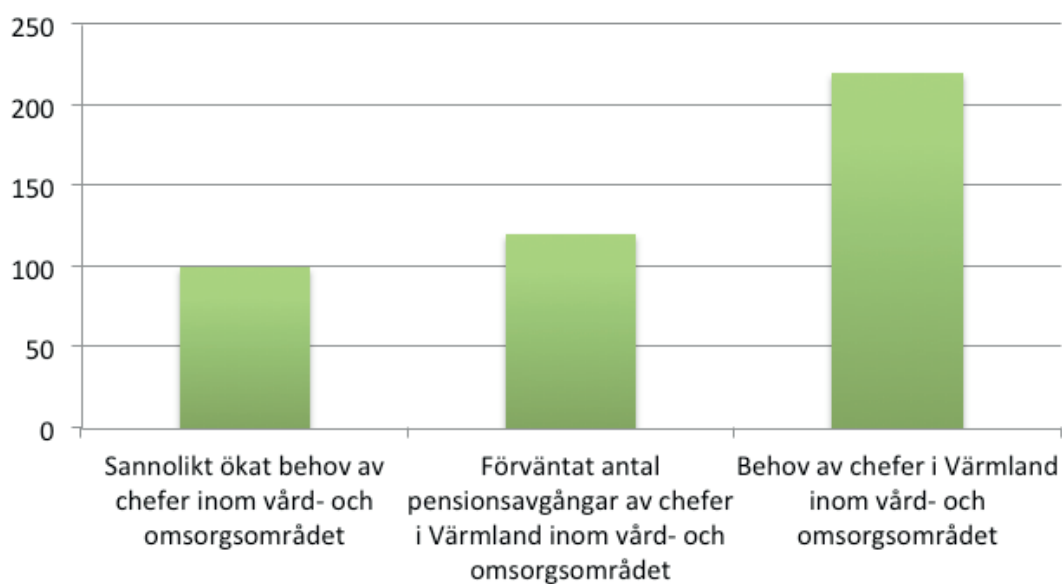
Idag finns 400 anställda enhets- och verksamhetschefer inom vård och omsorg i Värmland.

Prognosen för antalet anställda enhets- och verksamhetschefer inom vård och omsorg pekar på en sannolik ökning med cirka 100 personer fram till och med år 2020. Pensionsavgångarna kan väntas bli mer eller mindre omfattande under prognosperioden, med närmare en tredjedel av cheferna avgående, motsvarande 120 personer. I kombination med ökat antal sysselsatta väntas det uppstå ett behov av cirka 220 nya enhets- och verksamhetschefer inom vård- och omsorgsområdet i Värmland fram till år 2020.

Tillgången till chefer är svårt att uppskatta, då utbildningsbakgrunden för chefer är högst varierande. Arbetsökande chefer är också mycket få, och kan inte i någon betydande utsträckning möta behovet.

Eftersom prognoserna på riksnivå och för storstadsregionerna baserar sig på utbildningsgrupper, och det saknas någon enhetlig chefsutbildning, finns ingen direkt bas för jämförelse mellan denna värmländska lägesbild och motsvarande lägesbilder för storstadsregionerna och riket.

Diagram 5: Antal chefer, sannolikt ökat behov av chefer, förväntat antal pensionsavgångar av chefer samt behov chefer inom vård- och omsorg till och med år 2020

Kontaktuppgifter

Annica Lidén

Ordförande kompetensplattformen Hälsa, vård och omsorg

E-post: annica.liden@liv.se

Peter Bäckstrand

Vice ordförande kompetensplattformen Hälsa, vård och omsorg

E-post: peter.backstrand@karlstad.se

Jenny Höög

Projektledare Kompetensplattform Värmland

E-post: jenny.hoog@regionvarmland.se

TILLVÄXT VERKET

Region Värmland, Box 1022, 61 15 Karlstad • Tel. 054-701 10 00